

SLOVENSKI NAROD.

Izaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Inservati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupčijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslane, predklici, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zensine ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znak za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, prilčno. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:

celoletno naprej plačano K 300—
polletno 150—
3 mesečno 75—
1 25—

Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročilna doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročilni vedno po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

v inozemstvu:

celoletno K 480—
polletno 240—
3 mesečno 120—
1 40—

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.

Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1'20 K

Poštnina plačana v gotovini.

Jugoslavija in Francija.

Italijanski nacionalistični listi so zbesneli zaradi vesti, da je francoska vlada darovala Jugoslaviji veliko bojno ladjo. Izkazalo se je sicer, da je bilo besnenje neumestno, ker je ona darovana ladja le neznačajna obrežna ladja-izvidnica in nikakor ne bojna ladja, toda ob tej priliki so Italijani pokazali svoje razpoloženje napram francoski politiki, znova so razkrili svoje jadranske težnje in nad vsem zopet javno povedali, kako so sovražno Jugoslaviji in kako jo hočejo spraviti ob bodočnost na Jadranskem morju!

Tozadevno je zelo poučen članek, ki ga je priobčil upoštevani list »Il Resto del Carlino« in ki slove takole:

»Vest, kakršna je ona, ki se je že dni širila, da je namreč Francija darovala vojno ladjo Jugoslaviji, more vzbujati začudenje pri tistih, ki so hoteli zatistiti oči pred resnico, nikakor pa ne pri nas. Če bi francoska vlada z darom stare križarke ne bila manifestirala ravno želje, da bi Jugoslavija imela lastno vojno mornarico, katero naj bi protitežirala Francija, bi bili mi vseno vedeli, da je država SHS na Jadranskem morju zavaznik in vazal francoski republiki. To ponavljamo že dve leti, ne da bi delali razpoloženje proti Franciji, ampak da bi Italijanom razjasnili mislijo, ki so jo prevzeli Jugoslovenci v vodah našega morja in važnost sporazumov in nespornost umljenj med nami in njimi.

Nevernežem bi morali za prepricanje zadostovati že sklepi v Aix-le-bainsu med Giolittijem in Millerandom, ki so nam dali vzhodne meje, zapisane v rapalski pogodbi v zameno za našo pritrditev Franciji glede njene evropske politike. Predsednik francoske zbornice se je takrat pogajal kot pokrovitelj in gospodar Jugoslavije, ki je poslal svoje ministre, da podpisujejo na ligurski rivieri mirovne klavzule, določene med njimi in italijansko vlado. In ali je bilo morda potreba Aix-le-bainsa, da bi razumeli resnico? Ali je niso pisali v knjigah in izkričevali članki v listih najbolj ugledni publicisti in politiki v Parizu pred premirjem in po premirju? Zato smo vzpodbujali italijanske vlade, naj zadržijo ustvaritev pomorske baze na Jadranskem morju, po imenu jugoslovenske, v resnici pa fran-

coske. Zato smo zavzemali odločno stališče Gabriella D'Annunzia, ko je korakal na Reko, ne da bi privojeval domovini eni municipij ali pa eno pristanišče, ampak da bi bil zmešal tuje zarotnike v njihovih namenih, ki so bili naperjeni nam v škodo, da bi bil porušil mirovno ureditev, ki je govorila proti nam. Zato smo sledili simpatično, dasi brez iluzij, poskusu prvih pogajalcev za sporazum z Jugoslavijo, ki naj bi bil privedel do prave in pristne zveze med Italijo in Jugoslavijo, prosto vseh evropskih protektoratov. In vendar je ostal pomen D'Annunzijskega podjetja Italijanom obkuren in pogajanja so se izpremenila iz direktnih v indirektna v Aix-le-bainsu.

Danes bi nas formacija jugoslovenskega brodograja, določenega, da deluje kot eskadra francoske mornarice, prisilila, da se branimo v vzhodnih in zahodnih vodah, ako nečemo, da bi bili zaprti v ogromno trdnjavo, ki ima svoje utrdbe na Korsiki, v Bizerti in Kotoru. Jugoslavija vrši proti Italiji na morju isto nalogo, kakor na suhem Poljska proti Nemčiji. Ni se treba čuditi in zgražati, kajti Francija nadaljuje svojo staro politiko »empire de la Méditerranée«; poklonitev križarke Jugoslaviji bi odgovarjala obljubam, ki so jih dali Francozi Jugoslaviji meseca oktobra 1919, ko se je načrtavala vojaška zveza med francosko republiko in kraljestvom SHS.

Treba pa je, da resno mislimo na svojo varnost. Napovedujejo se nova pogajanja za baroško pristanišče in za reški konsorcij. Bojimo se, da se bomo pogajali še enkrat s Francijo zaradi notranje politike. Nova pogodba, ki nam bo mogoče zagotovila če ne že baroško pristanišče, vsaj daljšo dobo trajanja konsorcija, bi se morala kompenzirati Franciji mogoče z nadaljnjo koncesijo v njeni kontinentalni politiki proti Nemčiji in Avstriji in z novimi koncesijami Jugoslaviji na srednjem Jadranskem morju. Prepričani smo, da se bo tudi sama desnica, ki se je ukrotila s tem, da se pogajanja na novo prične, uprta takim kompenzacijam. Kar se tiče pritrditve glede francoske kontinentalne politike, je lahko razumljivo, da je v našem interesu, ko se politika francoske nadvlade manifestira celo na našem

morju, da stremimo za vpostavitvi jo sil, ki bi bile zmogljive držati ravnotežje francoski politikki in da sklenemo tesne trgovske sporazume z Nemci in z Rusi, ki naj nas zavarujejo proti grožnji zapadnega morja.

Treba je spremeniti naslov na Renu in v Zgornji Sleziji. Treba ga je popolnoma spremeniti v podonavski Evropi in na Balkanu, kjer smo vse do danes služili le francoski diplomaciji. Naša politika z Avstrijo, z Madžarsko in z Bolgarijo, s tremi silami, ki bi morale postaviti od severa in vzhoda meje jugoslovenskemu ponosu, je neumna. Ni smo podžgali v Sofiji onega sovraštva proti Beogradu, ki je bilo umljivo, zelo strastno in ki ga je Francija s trdovratnim delom tekom dveh let znala pogasiti: zaprli smo si vse poti v Budimpešto s protihabsburškimi predsodki, kar sedaj služi Franciji, da si jo vzgaja kot prijateljico s prikrito podporo ljudij, ki stremijo po vpostavitvi monarhije; v Avstriji smo napravili dve uslugi Franciji: zabranili smo Avstrijcem, da bi se združili z Nemčijo in dokazali avstrijski republiki, da sama ne more živeti.

Avstrija bi imela dovolj sile, da bi obnovila produkcijo in trgovino, ako bi ji ne odrekal surovin za njene luksuzne industrije in ako bi jej ne zapirali mej pri izvozu njenih umetnih lesnih izdelkov. Toda Francija, ki je bila pred vojno njen tekmeč v tej industriji in ki ji je danes zagotovila trge vzhodne Evrope, je hotela eno in drugo s pri voljenjem Italije. Quai d'Orsay ve prav dobro, da ne bo težko, prepričati Avstrije, ko se jih je odtrgalo od Nemcev in ko se jih je prisililo, da poginjavajo od lakote, ko so se komaj omamili z antantno miloščino, da pristopijo k podonavski konfederaciji, katere načrt sta zasnovala gospod Berthelot in general Franchet d'Esperey.

Upamo, da bo marchese Della Torretta hotel in znal odstraniti vse ovire in da prične v Avstriji, na Madžarskem in na Bolgarskem italijansko politiko, ki bi dajala trem silam dovolj moči, da bi ogrozile jugoslovenski imperializem in ki bi dala nam gotovost, da bi imeli v slučaju jugoslovenskega napada na Balkanu zaveznike, ki nam bodo omogočili, da nam ne bo treba vporabiti glavne moči svoje armade na balkanskem polotoku.

Kar se tiče novih koncesij Jugoslaviji, pripominjamo, da je poslaniška zbornica te dni imenovala komisijo, ki naj določi meje Albaniji. Prepričani smo, da bo Italija vzdržala meje, ki so jih določile velesile leta 1913 v Londonu. Na nesrečo črta te meje v severni Albaniji, kjer zahtevajo Jugoslovenci zase Skadar, ni popolnoma čista. Neki ljubljanski list javlja, da je Skadar obljubljen Jugoslaviji v zameno za nadaljne koncesije Italiji glede baroškega pristanišča. Kdo dal to obljubo? Ali je mogoče kak dogovor med našo in francosko vlado? Ali bomo mogoče žrtvovali odvisnost Albanije, kakor smo žrtvovali Crnogoro?

To so zelo težki in mučni dvomi. Želimo, da bi jih novi zunanji

minister hotel in mogel razjasniti v zbornici v svojem prvem govoru. Albanska politika je edina, ki nam omogočuje braniti spodnji Jadran in vpostaviti neko gotovo ravnotežje na drugem bregu, kjer zasledujejo Jugoslovenci in Grki imperijalistično politiko. Na vsak način, in naj stane, kar hoče, je treba biti na straži. Najsi bo oni dar Francije Jugoslaviji že oklopnica ali pa manjša bojovita »vedetta«, jasen je namen kraljestva SHS, ustvariti si bojno mornarico in je očit namen francoske republike, podpreti jo v tem. Naša nesrečna jadranska politika nas bo prisilila, da si bomo morali ustvariti brodogradilni, ki bo sposobno tvoriti ravnotežje z družbenim mornaricam Francije in Jugoslavije. Samo tako bomo imeli mir.

Nova stanovanjska naredba.

Nova stanovanjska naredba pomeni brezdvomno korak naprej. Spraviti v človeška stanovanja zlasti tiste, ki so prisiljeni, da zaradi svoje državne ali kake druge javne službe bivajo v Ljubljani, ker so tu neobhodno potrebni, to je predvsem namen odredbe.

Naredba, ki prevideva vse pripomočke, da se ta namen doseže, pa bo žalibog, če se bo izvajala tako, kakor je zapisana, povzročala veliko vroče krvi. Izgleda, da so vsa zoper tiste, ki so to naredbo poklicali v življenje, četudi v najboljšem namenu, in zoper tiste, ki jim naredba hoče koristiti.

Brezdvomno je, da se bo vsakde, ki bo po novi naredbi količnej omejen v svojem dosežanju posestnem stanju stanovanja ali hiše, trudil na vse pretege dokazati, da je to omejevanje osebne prostosti in neveden česa še, in niti na misel mu ne pride, da tako omejevanje ni namen prav nobeni stanovanjski naredbi, temveč da imajo edini namen, spraviti za vsako ceno pod streho ljudi, katere nujno potrebujemo in ki morajo tukaj bivati, če nečemo, da trpi država.

Ako se bo moral zaradi tega tisti, ki ni vezan na Ljubljano, ali ki tu sploh ni potreben, a se drži vendar Ljubljane kot klop kože le zaradi udobnosti, nekoliko skriti v svojih sobah, je tako umljivo, kakor je umljivo, da delodajalec, ki nima več zadosti dela, odsluži predvsem tiste delavce, ki jih najlažje pogreša ali pa ki so najslabši.

Načela nove stan. naredbe sem zastopal javno že leta 1919, ko je izšla prva stanovanjska naredba (Ta članek sta objavila »Narod« in »Naprej«, drugi listi pa ne). Že tedaj sem opozarjal, da je (prva) stanovanjska naredba nezadostna in brez prave vrednosti. Dejal sem, da je treba, če se hoče kaj doseči zase, čisto vsa odgovodana stanovanja ter jih oddajati predvsem tistim, ki jih v resnici tudi nujno potrebujejo. Pisal sem, da je treba takoj ustanoviti poseben stanovanjski urad, tako, da se brez dovoljenja tega urada ne bi mogel nihče niti priseliti niti naseliti ali preseliti, češ da mestni magistrat, ki je imel tedaj polne roke drugega nujnega dela, naredbe ne bi mogel izvrševati tako, kakor bi bilo želeli.

Oglejmo si predvsem kakšne so bile tedanje stanovanjske razmere in prva stanovanjska naredba.

Mestna občina je menda odgovarjala par sto strankam stanovanja, ker niso imele v novi državi ničesar več opraviti. V Ljubljano pa so prihajali tisti, ki so nadomeščali izpraznjena mesta odslovljenih tujcev, po večini uradniki in drugi javni nastavljenici.

Kaj bi bilo bolj naravno kot to, da dobe izpraznjena stanovanja predvsem tisti, ki so morali prihajati v Ljubljano, da prevzamejo tukaj svoja javna in druga odgovorna mesta?

Pa naredba se je izvajala naprej. Hišnim gospodarjem se je prepuščalo, da so smeli v 8 dneh po odpo-

stanovanju samo gospa brez družinskega življenja in katere poročeni mož mora z ozirom na svojo eksistenco stalno bivati v glavnem stanu Radičeve republike.

Nočem pisati rekriminacij. V zasebnem pismu celo ne. Ob priliki Ti razjasnim marsikaj. Če moreš, pošli mi še eno »Daillo« — seveda na moj račun. Podčrtal bom aktualna mesta in poslal knjigo gospodu, ki se zanima za take stvari. Pa nikar ne misli, da je to v zvezi z mojo stanovanjsko zadevo! Sicer pa lahko misliš, kar hočeš. Najbolje je, da misliš delikatno. Približno tako, kakor sem Ti opisal vzrok moje nevoščljivosti. Tudi ne misli, da je že vsega konec. Na pristoinem mestu se mi je na moje rekurze obljubilo, da bodo zadevo revidirali in da bom do Porcijunkule pod streho. In ne samo obljubilo, dobil sem celo zagotovilo, da je že vse odrejeno, kar je treba, da ne trpi na ugledu državna oblast. Zato še nisem obupal, ampak sem Ti samo nevoščljiv. Upam, da boš moral knalu priznati, da nimam povoda za rekriminacije.

Toliko za danes. Prihodnje pismo bo pa že bolj literarno, ker Ti bom pisal iz svoje stanovanja. Pozdravlja Te Irma, Slavko in Lilija, Valeas!

Tvoj
Ivan Podržaj.

Aktualno pismo.

Dragi prijatelj,

lahko za Te, ki živiš in delaš v lastnem stanovanju! Zavidam Te in celo nevoščljiv sem Ti. Ne štej mi v greh te nečednosti, prosim. Toda če bi Ti tega ne omenil, bi bil nepošten, ali najmanj neodkritostčen. Mislim, da se sme pravemu prijatelju povedati vse. Neodkritostčnost je menda čednost le napram prijateljem.

Z veseljem sem prebral Tvojo »Daillo«. Kaj takega bi potrebovali mi, ki smo še nedolžni in ne razumemo višje morale vključno alozijski svetosti, ki nas obdaja pred modernim svetom z globoko nebeških kandidatov. Naše Daille so kakor vlačuge, ki jih je rimska cerkev postavila na oltar — seveda kot »skesane spokornice«. Svetopisemska Dailila je bila v primeri z našimi naravnost modernimi. Načelo, da mi vse moralno, kar ni nemoralno, je ravno tako pravilno kakor načelo, da ni vse nemoralno, kar ni moralno. Tvoja »Dailila« najbrž še ne bo odprla oči raznim moralnim zakonodajalcem. Kritiki pa jo bodo kratkomaletno zatajili, da jim ne bo treba javno grešiti pred svojimi zaročenimi in poročenimi prijatelji.

Napisal bom o »Dailili« primeren esej, do takrat pa Te začasno lepo zahvaljujem za knjigo in še bolj za Tvojo prijaznost, ki mi je storila dobro v duši.

Moja nevoščljivost, ki jo omenjam v začetku pisma, nikakor ni v zvezi s

Tvojim delom. Nasprotno. Veselim se s Teboj, ker imam zavest, da je vsako pozitivno duševno delo za osvoboditev človeka delež nas vseh, ki delamo za »izenačenje zakonov« v okviru ustave človeštva.

Nevoščljiv sem Ti le radi stanovanja — in to je tisto, kar je danes poleg nomenklature tekem glavno vprašanje z ozirom na našo bodočnost. Rad Te imam, toda imel bi Te še rajši, da mi nisi tako pesniško opisal svoje stanovanjske sreče. Zdi se mi, da je pojem človeške kulture tako tesno zvezan s stanovanjsko srečo, da je kulture človek brez stanovanja kakor riba brez vode. Kakor razvidim iz Tvojega pisma, se vaše stanovanjske oblasti zavedajo, da ne more duševni delavec živeti brez lastnega primerne stanovanja. Pri nas je to drugače. Da ne boš mislil, da pretiravam, Ti povem samo svoj slučaj.

Kakor veš, sem se pred kakim pol-drogim letom ponovno preselil sem, kjer sem vstopil v redakcijo našega najstarejšega napredno - kulturnega dnevnika. Pri nas niti po Cankarjevi smrti ljudje naše vrste ne morejo živeti brez »postranskega zaslužka«, ki je kaj kmalu glavno opravilo v vsakdanjem boju za obstanek. Kar čez noč postaneš poklicni uradnik, hlapec ali če hočeš tudi novinar. Žurnalistično delo je idealna stvar, žurnalist pa je le redko idealist. Gorje mu, če skuša uveljavljati svoje ideale! Tiho, pošteno, idealno delo je brez vrednosti in pri-

znanja napram kričanju, ki mu je egoizem glavni nagon za njegovo »požrtvovalnost« pri delu za narod in človeštvo. Toda ad rem!

Vse leto sem iskal stanovanje in vlagal prošnje na stanovanjsko oblast. Saj veš, da brez dovoljenja tega urada ne moreš v stanovanje, četudi se ti posreči, da iztakneš kje kako primerno bivališče. Kaj hišni gospodar, kaj družinsko življenje, kaj delo, sploh kaj vse drugo, samo da je rešen birokratizem! Paragrafi so sakrosanktni, pa naj vsebujejo še take neumnosti! Z žalostjo in srdom sem moral gledati, kako se šopirijo v udobnih stanovanjih ljudje, ki bi jim vsled njihovega »patriotizma«, življenskega poklica in moralne kakovosti zadostovala ozka celica v državni palači. Kaj mi, ki so nas avstrijski rabljivi vrgli v ječo, mi, ki smo ponosni, da smo po svojih skromnih močeh pripravljali polet Belega orla nad našo črno domovino! Toda to Te ne zanima, saj Ti je vse znano.

Po enem letu se mi je posrečilo priti do primerne stanovanja. Ne vem, če je bilo moje veselje kdaj večje kakor ta dan, ko sem dobil nastopni odlok državnega stanovanjskega urada:

Gospod Janez Končnik, Ljubljana, Kanalska ulica št. 23. S sklepom stanovanjskega sveta z dne 5. aprila 1921 se vam je v zmislu § 24, točka 2 naredbe celokupne delne vlade za Slovenijo št. 747 ur. I. kot osebi, ki nima v Ljubljani takega posla, ki bi služil v javni prid odpovedalo Vaše stanovanje

v hiši Kanalska ulica 23. To stanovanje morate najkasneje do 10. junija 1921 popolnoma izprazniti, ker bi se sicer ekssekutivni potom na Vaše stroške izpraznilo. Proti temu ukrepu pritožba ni dopustna. Tudi sodni ugovori proti tej odpovedi niso dopustni. Enako ne veljajo za nje določbe zakona o varstvu najemnikov.

Pod črto pa sem bral: G. Iv. P., urednik, Lj., na znanje s pristavkom, da se vam nakaže predmetno stanovanje do preklica v Vašo uporabo. Spodaj je bil pritisnjen uradni pečat z uradnim podpisom.

Kaj hočeš več? Še par dni in konec bo tega nezmišelnega kavarniškega življenja. Pripravil in uredil sem vse potrebno za preselitev. Hišni gospodar, inteligenčen gospod, in njegova lepa gospa sta se iskreno veselila, da bo konec njunemu trpljenju, ki je vsled protizakonitega obnašanja stranke res nezno. Lahko misliš, s kakimi načrti sem pričakoval dneva, ko bom mogel po dolgih sedmih letih stopiti zopet na »domača tla«. Toda človek obrača, stanovanjska oblast pa obrne! (V oklepaju Ti povem, da sem se skrajno milo izrazil.)

Prišel je tako zaželeni 10. junij. Gospod, o katerem se je stanovanjska oblast uradno izjavila, da nima v Lj. takega posla, ki bi služil v javni prid — faktično je stalno odsoten — še do danes ni »izpraznil« stanovanja, jaz pa sem še vedno »na cesti«. Mimogrede Ti omenim, da stanuje v imenovanem

vedi stanovanja oddajati komur so hoteli.

Če se spomnimo tistih notic, s katerimi so razne stranke ponujale za preskrbo stanovanja po par tisoč kron ali velike množine sladkorja ali drugih živil — in to ob največjem pomanjkanju —, nam bo jasno, zakaj so se polnili vagoni, barake in skladišča s tistimi, ki niso imeli ne denarja in ne živil, ki pa so morali prihajati, ker je tako zahtevala služba in dolžnost.

Zaradi prve stanovanjske naredbi so se naselile v odpovedana stanovanja po večini stranke, ki so žele imeti stanovanja — četudi manjša ali manj udobna — ta zadnja stanovanja pa so se oddajala pod roko tistim, ki so imeli najavljivejše inserate.

Pa saj to ni bilo navsezadnje prav nič čudnega pri takratnem pomanjkanju vseh živil.

Če že ni bilo mogoče preprečiti takih inseratov, je umljivo, da tudi takih kupčij ne.

Za prvo stan. naredbo jih je prišlo še več in tudi poseben stanovanjski urad smo dobili.

Ker tudi druge stan. naredbe niso bile veliko boljše in kar je glavno, ker so prišle tudi veliko prepozno, je umljivo, da se je moral novi stanovanjski urad omejiti po večini le na to, da je sem pa tja koga vrnil v kako stanovanje druge stranke.

Če so se smejele stranke po prvi stanovanjski naredbi prosto preseliti le radi udobnosti večjega stanovanja, je pozdravljati, da jih nova stan. naredba omejuje le na tiste prostore, ki so zanje potrebni. Zakaj naj samica ali dvojica poseduje veliko stanovanje, da se šopiri po sobanah, posamične sobe pa oddaja osebam, ki jih ves dan, teden ali celo ves mesec ne vidi in še to le zato, da se ji stanovanje ne zaseže? Če ji je to potrebno, da se preživi, ji pa tega itak niti nova naredba ne prepoveduje.

Ako bi se bilo že s prvo naredbo zaseglo vse odpovedane prostore ter bi se oddajali po razmerju velikosti in po številu družinskih članov, bi sedaj morda ne bilo treba določiti, da se sme stranki, ki ima preveliko stanovanje, odpovedati ter ji odkazati manjše stanovanje. Sedaj po preseljevanju — četudi je nujno potrebno — povzročilo veliko hrupa.

V kljub temu je treba v tem oziru novo stan. naredbo pozdraviti. Vedno bolj enkrat kakor pa nikoli.

Nasprotno pa se mi zdi določba, po kateri se prepoveda poslasti komu prosto, da se s strankami, katerih letni dohodek znaša več kakor 100.000 K, pogode glede višine najemščine.

Brezdomno je, da bo vsak najemnik dokazoval, da ima najmanj 1000 K manj letnih dohodkov, kakor 100.000 K. Hišni gospodarji pa bodo dokazovali ravno nasprotno.

tem bolj ker utegnejo osobito pri trgovskih obratih, znašati dohodki eno leto 100.000 K, drugič pa niti 50.000 K. Iz tega se razvijejo torej vedni spori in se bo morala najemščina vedno zviševati ali pa zniževati.

Tudi ni prav jasno, zakaj naj hišni gospodar, ki ima le premožne stranke, dobiva dvakrat ali celo trikrat večje najemščine, kakor pa drugi posestnik, ki ima enako hišo, a le revnejše stranke, ki ima morda veliko več stroškov za popravila, če verjamemo govoric, da imajo revnejši sloji veliko več otrok nego premožnejši. Ker so končno tudi ta stanovanja, ki se bodo po prostem dogovoru zelo visoko podražila, podvržena zasegi, če v njih prebiva človek, ki ima dosti denarja, a malo otrok ali ki celo tukaj ni potreben, komu naj se potem to tako parkrat podraženo stanovanje odkaže?

Uradniku ne.

Ako že imamo določilo, da so nove hiše, nadstropja, prizidki itd. zgrajeni po 1. novembru 1918, vseh omejitev prosti, da sme torej gospodar zahtevati toliko najemščine, da se mu nova stavba primerno obrestuje, kar je gotovo pozdravljati, ker kdo naj danes sicer zida! — bi bilo po mojem mnenju umestnejše, če bi se bilo določilo, da sme stanovanjski urad bogačim strankam v starih hišah odpovedati stanovanje ter jim odkazati nova stanovanja v novih hišah, ki bodo zaradi visokih stavbnih stroškov zelo, zelo draga.

Izpraznjena stanovanja pa bi se po običajni najemščini odkazala tistim, ki nimajo stanovanj in ki tudi ne zmorejo visokih najemščin v novih hišah.

S tem bi se po mojem mnenju na eni strani napravilo razpoloženje za zgradbo novih hiš, ker bi vsak vedel, da mu stanovanje vsled visoke najemščine ne ostane prazno — na drugi strani pa bi ne bilo zavisti med stariimi gospodarji, od katerih bodo eni, ki imajo premožne stranke, prejeli veliko več najemščine kakor drugi, ki imajo revnejše stranke.

Končno še nekaj. Kako visoka naj bo pogojena najemščina v starih hišah, ni razvidno iz naredbi. Če pa pojde lahko tudi do višine najemščin v novih hišah, se bo premožna stranka, ki ima udobno stanovanje v stari hiši, rajši pogodila, kakor da bi se selila v novo hišo.

Če je ta domneva prava, kaj bo posledica? Stanovanja novih hiš bodo ostala prazna!

Ako pa se bo moral vanje vseliti uradnik, ki mora imeti stanovanje, bo tako udarjen, da ga nobeno, še tako visoko povišanje dohodkov ne postavi več na noge.

V tem oziru bi bilo po mojem mnenju zleteti vsekakor nekaj iz prememb.

R. Tavčar.

Politične vesti.

— Mirno kri! Sarajevski »Jugoslavenski List« piše v članku »O reviziji ustave«, da je zaradi gonje, ki so jo divgnili opozicijski listi za revizijo ustave, ni vredno prav nič razburjati. »Za nas Slovane je dokazano, da je potrebno večih, da nam zavre kri do nozdrvi, ki pa se kmalu ohladi. Pred četrt stoletjem se je razpalil razdor med Srbi in Hrvati do rušenja srbskih trgovin v Zagrebu in do gorjačarskih napadov po zagrebaških ulicah. Kmalu pa so se Srbi in Hrvati približali ter niso bili več toliko ogorčeni, kolikor jih je bilo sram. Od takrat začenja struja napredne omladine, od takrat začenja pokret za slogo, ki je rodila srbsko-hrvatsko koalicijsko in reško resolucijo. Naš narod ima velik dar, ker ima vse skrajnosti zla in dobrote, pa kadar doseže v zlu do vrhunca, se prelomi ter vzplamti za dobro stvar. Renau je pisal, da »vsak narod, ki mu je usojena visoka bodočnost, mora biti kakor celokupni svet, ki goji v svojih nedrih nasprotne sile.« Tak narod je naš, narod Srbov, Hrvatov in Slovencev. Torej ne obupavamo, ako razvijajo naš spor frankovski zmešanci do skrajnega zla, ker kadar to zlo prestopi vse mere, kakor nam sedaj prete, se spremeni v zlo gotovo v skrajno dobro. Nam se zdi, da od tega trenutka nismo več daleč, da je ta borba okoli ustave poslednja faza naše medsebojne mržnje ter da se bosta potem Srbin in Hrvat, oba heroja v trpljenju, kmalu s srečjem približala drug drugemu, da nastopi skupno pot velike usode. V plamenih strasti zgori lahko vse, toda kri, ta naša snaka kri, ne izgori nikdar!«

— Glas številk. Včeraj smo prinesli prevod članka iz mitroviške »Srbije«, ki dokazuje, da Srbi v plačevanju davkov niso poslednji, nego prvi. Osječki »Jug« je prinesel istokotni članek pod naslovom »Govor številke« ter dokazuje isto. Med drugim piše: »Srbija, ki je v vojni prinesla najstrašnejše žrtve (med temi, ko sta Hrvatska in Slavonija ostali nedotaknjeni), Srbija, čije prebivalstvo je prestalo najtežjo Kalvarijo ter doživelo najgroznejšo Golgota, je bila prva na vojni ter v

vsem delu okoli narodnega ujedinjenja in je ostala tudi sedaj, v dobri miru ter urejenosti razmer naših novih kraljevine, na prvem mestu. Srbija je najmočnejša v davkih, a gotovo se pokaže najmočnejši tudi takrat, kadar bo treba zagrati bojno kolo. V nekaterih hrvatskih mestih s plačevanjem davka ni šlo preveč gladko, posebno v krajih, okuženih po Radičevem nauku. Zavedeni narod v teh krajih pričakuje »republiko« ter mu ne gre v glavo plačevanje davka kraljevski vladi. Zato morajo ponekod posredovati žandarji in vojništvo. Najlahko pa gre z davki po najbogatejšem delu Jugoslavije, po Banatu in Bački. Tam se narod še ni povzpelo do one moralne višine v vršenju svojih dolžnosti napram domovini, od katere višine je že davno došel narod v Srbiji. Srbski narod vé, kaj pomenja svoboda in kaj pomeni izgubiti svobodo in kaj se mora storiti, da se svoboda ohrani.«

— Komunistično vprašanje. »Samouprava«, organ radikalne stranke v Beogradu, prinaša članek, v katerem zahteva najostrejšo odredbo proti komunistom. Med drugim piše: »Velike razširjene in okužljive zablode se ozdravijo le energično, hitro in na vsem prostoru. Občutljivost in sentimentalnost ne smeta zadrževati energijske akcije, kadar gre za mir in zakoniti red cele države. Komunistično vprašanje je treba v celoti postaviti na dnevni red. Rešiti ga je treba docela, odločno in brzo. V Vojsvodini ga je treba rešiti takoj. Ni še prišel čas, da bi se postopalo po principih mednarodnega prava; k sreči se stvari lahko rešijo s kazenskim zakonom. Državni organi opravijo ta posel lahko na temelju zakona in treba je, da se lotijo tega posla sistematski, odločno, ne da bi komarje izpreminjali v osla, brez pretiravanja in ne da bi dajali zunanji neprijatelj povoda za ono gnusno propagando, ki se hrani z našimi malimi nezgodami. To je prvo. Nato je treba tekom današnjih skupščinskih političnih pripraviti vse, kar je potrebno za generalno rešitev. Treba bo v parlamentu, ko se zopet sestane, predložiti novem pravnemu predlogu in

utemeljevanji. Pred Vidovim dnevom smo lahko trpeli marsikatero stvar, po Vidovem dnevu pa smo odprli oči. Stvari je treba spraviti z dnevnega reda, kar našo državo čakajo še mnogi veliki problemi. Komunistem je eden takih problemov. Rešimo ga, da se bomo mogli lotiti drugih! Javno mnenje zahteva to rešitev; narod ga pričakuje. Časopisje bo to rešitev podpiralo in narod ga bo odobril.«

— Pot demokratskih poslancev v južno Srbijo. Kakor javljajo beograjski demokratski listi, odpotujeta predsednik dem. kluba dr. Ljuba Davidović in finančni minister dr. Kumanudi s še nekaterimi poslanci v južno Srbijo, kjer prirede v raznih krajih predavanja o ustavi in ureditvi države. To potovanje je velike važnosti.

— Švicarsko časopisje o odredbah naše države proti komunistom. Zenevsko časopisje čestita naši vladi na odredbah proti komunistični agitaciji in pravi, da ima Jugoslavija zaslugi za inicijativo protikomunistične konference.

— Odlikovanje dr. Desnice. Beograd, 20. julija. Bivši predsednik pokrajinske vlade v Dalmaciji dr. Desnica je odlikovan z redom Sv. Save I. stepena, šef dalmatinskega oddelka Duboković pa z istim redom II. stepena.

— V Vinkovcih aretirani vodja komunistov. Iz Zagreba javljajo, da je policija v Vinkovcih aretirala dr. Istvanovića, vodja sremskih komunistov. Iz preiskave proti atentatorjem so doznali, da je bil dr. Istvanović član tajne teroristične organizacije komunistov, ki je razširjena po Sremu in Slavoniji.

— Zavezniki proti Bolgariji. Beogradski »Pressburo« doznava iz Pariza: Ker bolgarska vlada ni izvršila nekaterih določil glede razorožitve, ji bodo zastopniki zavezniških vlad v Sofiji v najkrajšem času izročili zavezniško demaršo. Ugotovilo se je, da smatrajo zavezniški demaršo za neobhodno potrebno. Glede druge demarše, ki naj bi opozorila bolgarsko vlado na eventualne posledice bolgarsko-turških intrig, se ni došlo med londonsko, pariško in rimsko vlado do sporazuma, kar se tiče forme demarše.

— Izvedba trianonske pogodbe. Beogradski Pressburo doznava iz Pariza: Jutri se sestane poslaniška konferenca k razpravljanju o vprašanju izvedbe trianonske pogodbe. Mogoče je, da je konferenca že prejela poročila zavezniške komisije v Budimpešti, kateri je bilo naročeno, naj se izjavi, kako naj se izvede trianonska mirovna pogodba. Če je to poročilo že prišlo, je mogoče, da bo poslaniška konferenca že danes odločala, kdaj se izmenjajo ratifikacijske listine ter kdaj postane trianonska pogodba polnoveljavna.

— Anglija in gornješlezjsko vprašanje. Londonski dopisnik lista »Chicago Tribune«, ki poroča o neugodnem vtisu, ki ga je povzročila francoska nota v Foreign Office, piše med drugim: V uradnih krogih domnevajo, da skuša Francija izzvati nemški upor v Gornji Šleziji, da bi imela tako opravilno za sedadbo ruhrskega ozemlja in za močan vojaški pritisk na Nemčijo. Znana osebnost vlade je izjavila, da prihaja Anglija vedno bolj do sklepa, da je najbolje slediti ameriškemuzgledu in se ne vmešavati v kontinentalne evropske zadeve.

Iz naše kraljevine.

— † General Dimitrijević. V Beogradu je umrl ter bil v nedeljo z velikimi častmi pokopan komandant celokupne žandarmerije, general Dragotin Dimitrijević. Pokojnik je bil rojen leta 1865. v Aleksincu. Bil je nekaj časa učitelj ter se je kot dobrovoljec udeležil srbsko bolgarske vojne leta 1885. Nato je stopil v vojno akademijo, postal častnik ter se udeležil vseh bojev za osvobodjenje: najprej od leta 1912. do 1913., ko je bil komandant 4. pešpolka Stevana Nemanje, v svetovni vojski pa je bil zastopnik komandanta drinske divizije ter je sprejel prve udarce Potiorekove tretje armade. Takrat je pokazal, da je izreden junak. Ko so nekateri oddelki srbske vojske pred navalom Avstrijcev že omahovali, je pokojni Dimitrijević na čelu svojega štaba skočil v vrste srbskih borilcev, lastnorodno prevažal baterije ter je s svojim nastopom navduševal svoje čete, da so končno priborile zmago. Na Gučevu je z bombami v rokah stal med svojimi borilci in s svojim zgledom hrabil strašljivce. Kot komandant krajinskega odreda je služil v vojni do odhoda na Krf. Na solunski fronti ni ostal dolgo, nego je odšel na Rusko, kjer je prevzel poveljništvo nad drugo dobrovoljsko divizijo. V borbi proti boljševikom je v Aleksandrovsku vzdržal napad boljševiških tolp. Komando nad celokupno žandarmerijo je prevzel 22. decembra 1918 ter jo obdržal do smrti.

— Prepovedana lista. Notranje ministrstvo je prepovedalo razširjevanje grškega lista »Rolitija« v Atenah in »Rabotničeskoga Glasnika« v Sofiji.

— Proti oddaji dela tujcem. Iz Beograda poročajo: Te dni je deputacija dekorativnih misarskih mojstrov poselila ministra za javna dela ter protestirala proti nameri, da se dekorativna misarska instalcijska dela v novem dvoru oddajo tujcem.

Telefonska in brzojavna poročila.

NEMIRI V ALBANIJI.

— Beograd, 20. julija. Muslimanski Arbanasi so v večjem številu prešli preko albanske meje k nam ter zaprosili naše oblasti za pomoč in da jih ščitijo. Zahtevajo tudi, da naša država prevzame protektorat nad Albanijo in posebno nad njihovim plemenom.

— Beograd, 20. julija. Nemiri v Albaniji zadobivajo glasom poročil iz Skadra čim večje dimenzije. Skadski krogi pričakujejo, da bo kraljevina SHS intervencija in pred vsem zaščitila svoje meje.

RAZOROŽITEV MADŽARSKE.

— d Budimpešta, 20. julija. Uradni list objavlja vladno naredbo o delovanju in pravicah medzavezniških kontrolnih komisij. Naredba naglašja, da se bodo ona določila tiranske mirone pogodbe, ki se nanašajo na vojsko, mornarico in zračno plovbo, izvršila pod nadzorstvom posebnih medzavezniških komisij. Osrednji urad teh komisij bo v Budimpešti. Razen tega imajo komisije pravico ustanavljati podkomisije v raznih krajih. Troške za komisije in izdatke, ki nastanejo vsled delovanja teh medzavezniških kontrolnih komisij, nosi Madžarska.

PRAVOMOČNOST TRIANON-SKE POGODBE.

— d Pariz, 20. julija. Poslaniška konferenca je imela danes svojo sejo, katere se je udeležil tudi ameriški poslanik Herrick. Na seji se je določilo, da bo postala trianonska pogodba veljavna drugi teden, izmenjava ratifikacijskih listin pa se vrši 26. julija.

IZ ITALIJE.

— d Rim, 19. julija. Kralj je imenoval ministra za zunanje stvari Della Torretta za senatorja.

— d Rim, 20. julija. Predsednik češkoslovaške republike Masaryk je došel v Rim, ker ga je sprejel kralj.

VPRAŠANJE ZGOR. ŠLEZIJE.

— d Pariz, 20. julija. Francoski poslanik Saint Aulaire in lord Curzon sta imela včeraj v Londonu sestanke v zadevi francoske note glede Gornje Šlezije. Pravijo, da vztraja zunanji urad pri tem, da se sestane vrhovni svet koncem tega meseca v Boulogni in da se poprej vrši konferenca strokovnjakov.

— d Opole, 20. julija. Francoski italijanski in angleški nadkomisarji so poslali poslan. konferenci skupno noto, v kateri opozarjajo poslaniško konferenco na potrebo, da se odpo-

šljejo v Gornjo Šlezijo ojačenja in da se čim prej izreče odločitev v vprašanju delitve gornješlezjskega glasovalnega ozemlja.

GRKI ZOPET PRODIRAJO.

— d Angora, 19. julija. Turško vojno poročilo. Fronta Brussa. Grki so začeli dne 10. t. m. prodirati in so dospeli do črte Jenişehir-Hasan paša. Oddelek grških čet prodira čez Bejzde in Jenidže v smeri proti Agač Hisariju. Fronta Uşak. Sovražnik skuša prodirati v smeri Gedis, ustavili smo ga pri Vagifkeciu. Naše čete se umikajo v dobrem redu.

PEPEMIČNI POJAV KOLERE V RUSIJI.

— Pariz, 20. julija. »Matin« objavlja sledečo londonsko brzojavko iz Moskve: Sovjetski komisar za javno zdravstvo naznanja, da je do sedaj, 17. t. m. 60.000 slučajev kolere v Rusiji. Ves jug je inficiran, posebno razsaja kolera v gubernijah Astrahan, Rostov, Voronjež in Saratov. Vsak dan javljajo stotine in stotine mrtvih.

— d Pariz, 20. julija. Moskovska »Izvestija« prinaša pod: »Kolera ogroža Rusijo« vesti o širjenju kolere. Po teh poročilih se je razširila kolera že po vsej državi. Sanitarni ukrepi ne izdajo nič. Radi lakote prebivalstvo veliko potuje, na milijone ljudi zapuščajo svojo domovino in širi na ta način bolezen na tisoče kilometrov daleč. Vala preseljevanja ni mogoče zadržati, ker je bič lakote hujši, kakor vladni ukrepi. Pod naslovom »Beg pred gladom« poroča »Ekonomičeskaja Gazeta«: Iz petnajstih gubernementov, ki so najbolj prizadeti po lakoti, beži prebivalstvo v Turkestan, Sibirijo na Ural, v Ukrajino v kubansko ozemlje ter Mosko in Petrograd. Radi tega se kolera vedno bolj širi. Vlada je popolnoma brez moči. »Izvestija« predlagajo, naj vlada naseli stradaljoče kmete na rodovitnih, manj obljudenih delih Sibirije.

Z VSEH KONCEV SVETA.

— d Moskva, 20. julija. Vsi prebivalci južne Ukrajine od 20. do 50. leta brez razlike spola so dobili po velje za delo na polju.

— d London, 20. julija. Po vesti Reuterjevega urada predlaga angleška vlada francoski vladi, naj se sestane vrhovni svet 28. julija. Konferenca se vrši v Boulogni.

— d Rim 20. julija. Tukaj je umrl bivši minister za mornarico admiral Camillo Corsi.

Velika železniška nesreča pri Sisku.

Dva mrtva, sedem težko ranjenih.

Sisik, 20. julija. Nocoj okoli 18. ure 30 se je dogodila na železniškem mostu, ki pelje preko Kolpe na železniški progi Sisak-Caprag v bližini prvega mosta, velika železniška nesreča, ki je zahtevala težke žrtve. Večji vojaški oddelek pod vodstvom nekega častnika se je vračal od kopanja in skušal preiti čez most ravno v trenutku, ko se je mostu v smeri proti Sisku približeval z običajno brzino simpleonekspresa Beograd - Pariz. Vlakovodja vojakov ni mogel zaradi tamošnje ostre krivine takoj zapaziti in tako preprečiti nesreče. Veliki stroj ekspresa je z vso silo zagrabil prve po mostu stopajoče vrste oddelka. Bil je grozen prizor. Takoj se je začel obupen vik in jok ponesrečencev. Zadnje vrste so z obupom in strahom opozarjale vlakovodjo na katastrofo, ki je takoj vlak ustavil. Na mestu sta obežala dva vojaka mrtva vsa popoplnoma razmesarjena. Sedem vojakov je bilo težko ranjenih. Vse ponesrečence, kakor tudi mrtve so naložili

v službeni voz ekspresa, ki jih je nato odpeljal proti Sisku, kjer so ranjene oddali v bolnico, mrtve pa v mrtvašnico. Kako je moral biti katastrofalen prizor, je razvidno iz tega, da je bil stroj spredaj ves okruvavljen in tudi kolesa vagonov. Več je lahko ranjenih.

— Ljubljana, 21. julija. Obratno ravnanje vlado je o železniški nesreči pri Sisku še sinoči prejelo sledečo službeno brzojavko. Danes 18.30 je naletel ekspresni vlak št. 2 med Siskom-Capragom na kolpškem mostu na neko prelazečo četo vojakov od katerih sta dva mrtva, šest težko ranjenih in večje, še ne ugotovljeno število lahko ranjenih. — Kakor nam dalje javljajo, ne zadene vlakovodje absolutno nikakr krivda, ker je prehod čez železniške mostove strogo prepovedan. Vlakovodja pa vojakov tudi ni mogel pravočasno zapaziti, ker je pred mostom ostru krovina in je kraj tudi gost obraščen z grmovjem.

Neodrešena domovina.

— Iz Gorice. Ako pride k nam tujec, bi bilo že čudno, če bi ne zadel dneva, ko bi naše mesto ne bilo okrašeno z zastavami. Danes slavimo kako obletnico, jutri protestiramo v prilogi Reki, tretji dan slavimo god D' Annunzija, četrti dan imamo kako fašistovski procesijo, peti dan protestiramo proti kar Wilfanovi izjavi itd. Namesto da bi se mladina učila, ima praznik za praznikom. Če ne, uderje fašisti v šolo!... »La Libertà« imenuje to »das lustige Schuljahr«. Namesto, da se mladina pošila na ulice kričati, naj bi se ji ob praznikih pomembnih mož predložilo njihovo delovanje. Sola ima biti zatočišče vsega dobrega, človečnosti, priščnosti, ljubeznivosti. Ako je Avstrija dve leti pred polomom razposlala na učitelje okrožnico, vzpodbujajoč jih, naj govore o miru in bratstvu in ne o sovraštvu, ali naj bomo mi manjši, kot je bil oni avstrijski minister in naj sprejemamo še nadalje za podlago vsej vzgoji arditško himno? — Kakor znano, se je udeležil v Gorici minister Raineri. Dodatno poročamo še, da se mu je v Boveru poklonil župan Tuga iz Trbiča. Ne pozdravja minister

odgovoril, da imajo državljani tudi drugih narodnosti iste pravice in iste dolžnosti in da se mora radi tega z njimi nepristransko postopati. Povdarjal je, da je namen sedanje vlade spoštovati avtonomijo teh krajev. — V noči od sobote na nedeljo so razvijali tatovi po mestu živahno delovanje. Udrli so na dvorišče Znidaršičeve hiše na Korzu, od tam pa čez zid na dvorišče hiše Centralne posojilnice, ker jih je preprosti noči čuval. Pozneje sta dva vlomilca skušala svojo srečo v Orzanovi trgovini v Gosposki ulici. Bila sta prepredena. Izvršen je bil vrok in isti noči v neko trgovino v dr. Sketovi hiši na Korzu, pa tudi tam niso nič opravili. Uspeh so imeli vlomilci samo v poslopju civilnega komisarjata na Travniku, kjer so odnesli 3000 lir. Drugi dan je grabila tatove velika jeza, ko se je bilo razglasilo po mestu, da je bilo v blagajni v drugem predalu še okoli 40.000 lir, katerih pa tatovi niso zasledili.

Dneve uesti.

V. Ljubljani, 21. julija 1921.

— Občni zbor »Narodne tiskarne« se vrši z že objavljenim dnevnim redom danes v četrtek, dne 21. jul., ob 17. v redakciji »Slovenskega Naroda«.

— Klerikalci in podražanje premoga. Lansko leto je Trboveljska premogokopna družba z dovoljenjem takratne klerikalne deželne vlade znatno zvišala cene svojemu premogu. Klerikalni listi so takrat molčali kakor grob, ker sta bila pri stvari prizadeta njih somišljenika predsednik dr. Brejc in poverjenik za javna dela Dušan Sernec. Naš list je takrat vodil neizprosno borbo proti temu zvišanju ter končno dosegel, da se je imenovala posebna vladna komisija, ki je imela na podlagi vploga v trgovske knjige Trboveljske družbe dognati, dajši je zvišanje cen premoga upravičeno ali ne. Uspehe te preiskave smo svoječasno objavili. Glasilo klerikalne stranke »Slovenec« je igral ves čas kampanje proti Trboveljski premogokopni družbi docela pasivno vlogu. Molčal je do danes. Šele danes je v težkih mukah izlegel tole notico: »Slovenski Narod« molči. Štirinajst dni je že od tega, kar je minister dr. Krizman odredil, da se cene premoga v Trbovljah zvišajo kar za 7 K 50 vin. za 100 kg. Za nazaj seveda ni zvišal cen, le tozadevni odlok je datiral s 1. junijem. Uredništvu »Slovenskega Naroda« in njegovim dopisnikom se je menda tinita posušila, ker sedaj ne najdejo besede ne v obrambo konsumenta, ne industrije... Živimo v dobi kislih kumar, zato se ni čuditi, ako so gospodje pri »Slovencu« pozabili, da so notico o podražanju Trboveljskega premoga čitali v tistem »Slovenskem Narodu«, o katerem danes z vsvo resnostjo zatrjujejo, da molči o tem podražanju. »Slovenski Narod« je namreč že dne 19. julija priobčil tole notico: »Zopet novo podražanje premoga. Trboveljska premogokopna družba je zopet zvišala ceno premoga pri 100 kg od 1. junija naprej za 7 K 25 vin., torej pri 10 tonskem vagonu za celih 725 kron. Da je to povišanje cen premoga, ki se je z dovoljenjem ministrstva za šume in rude izvršilo, pri sedanjih razmerah naravnost nezaslišano, o tem ni dvomiti.« — To ugotavljamo, sicer pa prepuščamo javnosti sodbo o načinu takšne politične borbe in polemike.

— Poučna ekskurzija srbskih dijakov v Slovenijo. Pod vodstvom profesorja Zelenke je prišlo petek 10 dijakov z realne gimnazije v Rumi (Srem) v Ljubljano na poučno ekskurzijo po slovenskih pokrajinah. Dijaki so se peljali do Planince na Gorenjskem ter posejli Kranjsko goro, kjer so prenočevali. Drugi dan so odšli v Vrta po Tomiškovski poti na Kredarico. Tu so ostali čez noč. Od tu so šli na Triglav in preko Aleksandrovega doma na Sedma jezera. S sedmih jezer so se napotili preko Komarčev v Bohinj. Danes prispejo v Ljubljano, jutri pa odidejo v Savinske planine. Iz Logarske doline potujejo po Savinski dolini v Celje, od tam pa v Rogaske Slatine, od koder se vrnejo preko Krapine in Zagreba domov.

— Poverjenik za socialno skrbstvo g. Adolf Ribnikar je odpotoval za več tednov, vsled česar odpadejo do nadaljnjega sprejemi pri predsedstvu poverjeništvu.

— Vsem, ki iščejo ali oddajajo stanovanje. Z novo stanovanjsko naredbo in z dodatnim pravilnikom se uvaia glede stanovanj popolnoma nov postopek. Poverjeništvu za socialno skrb kot tako nima v bodoče s stanovanjskim vprašanjem prav nič več opraviti. V prvi inštanci izdajajo stanovanjske odloke stanovanjska oblast po zaslišanju stanovanjskega sveta. V drugi inštanci pa razsoja v vseh stanovanjskih zadevah končno veljavno poseben senat, obstoječ iz enega zastopnika deželne vlade, enega sodnika in enega konceptnega uradnika mestnega magistrata. Senat razsoja na podlagi stanovanjske oblasti, ki temelji na ustni razpravi, zaslišanju priči itd. pri prvi inštanci. Z ozirom na nov postopek v stanovanjskih zadevah so intervencije pri poedinih funkcijah poverjeništvu za socialno skrb ali pri komurkoli pri deželni vladi brezuspešna in ne morejo imeti prav nobenega vpliva na potek in odločitev stanovanjskega vprašanja in to tem manj, ker se imata tako prva kot druga stanovanjska oblast točno ravnati po jasno določenih zakonskih predpisih. Vsakomur, ki ga intereseira stanovanjsko vprašanje, svetujemo, da si kupi novo stanovanjsko naredbo in pravilnik, ki sta izšla tudi v ponatisu.

— Prazno stanovanje? Pišete nam: Stanovanje 3 sob s pritlikinami na Resljevi cesti 24. II., je že nad 1 mesec prazno. Čemu in zakaj se stanovanje ne odda neki družini, ki je prepotrebna stanovanja?

— Promoviral je na trgovski visoki šoli »Revolte« v Trstu gospod Anton Eržen za doktorja trgovskih in gospodarskih ved.

— Na Kredarici pod Triglavom je nevarno obel prof. dr. Čadež, ki biva v Aljaževem domu s svojo rodbino že delj časa, da opazuje odnodne vremenske razmere. Bolezen se mu je zadnje dni znatno okrenila na bolje, da se je nadejati, da v kratkem popolnoma okrova. Pri tej priliki bi opozarjali »Slov. plan. društvo«, da bi bilo nad vse potrebno, da preskrbi za vsako svojo koč vsaj najnujnejša zdravila, kakor opij, lizol in druge v gorah potrebne leke.

— Pozor na Jedila. V Zg. Šiški si je priredila rodbina železniškega čuvaja Čebulja cvrtje iz jajec, katere so baš preje kupili v neki prodajalni. Rodbinski oči, ki je bil v službi in ni bil jedi deležen, je ostal zdrav, drugi pa so opasno oboleli in bili oddani v bolnico. Prvotno se je mislilo celo na kolero. Vzrok so pokvarjena jajca. Vsled tega se občinstvo opozarja, naj poleti zelo pazi na jedila, zlasti še na beljakovine (mleko, meso, jajca), ki se v vročini razkrajajo in nastajajo v njih nevarni razpolagi. Kdor nima ledu ali mrzle kleti na razpolago, naj bo posebno pozoren. Proti brezvestni prodajalni se je uvela kazenska preiskava.

— Počitniški tečaj socialno-znanstvenih predavanj v Mariboru. V soglasju s češkoslovaško in jugoslovnsko vlado priredi dr. Ivan Zmavc, višji bibliotekar Javne in vseučiliške knjižnice v Pragi, t. č. član in tajnik narodnogospodarskega in socialnega oddelka Masarykov Akademije Dela v Pragi, s ponedeljkom 25. t. m. počenši v Mariboru počitniški tečaj o »znanstveni organizaciji narodnega gospodarstva in narodne prosvete«. Tečaj se vrši v risalnici deš. meščanske šole v Krekovici ulici.

— Še enkrat vpokojenci, invalidi in vdove juž. žel., kateri niso deležni draginskih doklad. Vsem je dobro znano, kaj si društvo prizadeva, da bi rešilo tovariše največjega pomanjkanja; žal, zadeva se ni dozorela do končne rešitve. Društvo vpokojencev juž. žel. se torej še enkrat obrača tem potom na železniško ministrstvo v Beogradu s prošnjo, naj ministrstvo uvidi težki položaj teh nesrečnih ljudi ter reši najbednejše med bednimi, ki se žrtvovali vse svoje moči ne samo v prid železnice, temveč v občini blagor; služili so 35 do 40 let zvesto in pošteno, sedaj so pa pripuščeni samim sebi na največje pomanjkanje. Društvo apelira tudi na vse državne poslance brez razlike strank ter prosi, naj zastavijo vse svoje moči da se reši takoj a k t, ki je bil od poslan na žel. ministrstvo dne 26. aprila t. l. Pomoč je zelo nujna. V tej zadevi so se že poslane spomenice na razna mesta, a rešitve od nikoder ni, dasi se je južna železnica zavezala, da je pripravljena takoj izplačati draginske doklade še vsem prizadetim, kakor hitro privoli ministrstvo. Zakaj torej ministrstvo to zadržuje ter pusti, da ti reveži še nadalje stradajo in tako rekoč umirajo gladu, nam je nerazumljivo. — Predsedstvo.

— Velikanska požarna škoda. O velikem požaru v Danah pri Ložu smo že poročali. Sedaj smo prejeli še naslednje poročilo: V soboto, 9. t. m. zvečer ob ¼ 9. je nastal pri posestniku Ivanu Kraševcu h. št. 25 požar in sicer pri kozolcu. Baje je bil ogenj podtaknjen. Požar se je hitro razširil na hišo in druga poslopja, na hiši sosedov h. št. 24 in 23 in na njuna gospodarska poslopja ter na gospodarska poslopja posestnikov h. št. 26, 27, 28, 29, 8, 9 in 10. Gospodarska poslopja so popolnoma pogorela; zgoreli so vsi gospodarski stroji in orodje, seno in drugi predmeti, deloma tudi obleka in perilo. Živino in prašiče so še rešili. Gašenje je bilo jako težavno, zlasti radi pomanjkanja vode. Vaški potok je oddaljen kakih 500 metrov. Uro pozneje so pripelje požarne brambe iz Starega trga, Loža in Žerovnice in so z velikim naporom in požrtovalnostjo požar omejile na že gorela poslopja. Za to trudopolno požrtovalnost se imenovani požarni brambi prizadeji posestniki iz Dan najtopleje zahvaljujejo. Zastopniki interesiranih zavarovalnih družb so takoj po požaru pričeli z uradno cenitvijo, ki je trajala več dni. Celokupna škoda znaša pet milijonov 660.000 kron. Prijetna vas Dane, ki leži ob hribu Devina med Cerkljski jezerom in loško kotlino, je skoro povsem uničena. Pošteni in marljivi Danci so vse pomoči potrebni.

— Poročil se je 19. t. m. v Grospljem g. Josip Mulaček, uradnik Kmetijske družbe v Ljubljani z gospodično Berto Rusovo, posestnikovo hčerko od Istotam. Bilo srečno!

— V Kranju je umrl dne 19. t. m. po dolgi mučni bolezni g. Boleslav Bloudek, višji stavbni svetnik. Pokojnik je bil rodom Čeh, navdušen Slovan, kremenit narodnjak in jeklen značaj. Službujoč kot uradnik med Slovenci, je vzljubil svojo novo domovino z vsem žarom svoje duše. V težkih časih vojne, ko je marsikateri pod pezo razmer izpodrsnil in padel, je ostal on neomajen v svojih jugoslovnskih in slovanskih idealih. Zato je bil spo-

štovan in uvaževan vsepovsod. Bodi mu ohranjen v nas trajen spomin, njegovi čislani rodbini pa naše iskrene sožalje.

— Tragična smrt. Ravnatelj Slovenske eskomptne banke g. Milan Bogady je bil s svojo hčerko Nado v Krapinskih toplicah, dočim je bila ostala družina v Cirkvenici. Pred dnevi je obolela hčerka na vratu. Krapinski zdravnik je spoznal nevarnost bolezni, bilo je vnetje v vratu, ter svetoval g. Bogadyju, naj jo takoj odpelje v zagrebško bolnico. Ko je vozil v avtomobilu, mu je hčerka med potjo v naročju umrla. Simpatična hčerka Nada je bila gojenka II. razreda realne gimnazije na liceu in je povsod bila zelo priljubljena. Ko so licejke priredile Napoleonovo slavnost s simbolično igro »Mirja oživljena«, je pokojna Nada izvrstno igrala vlogo Napoleona. Pokopana bo danes na zagrebškem pokopališču. Naše sožalje!

— Pogreb Sokola. Oče Stankota Škarabot, asistent j. ž. na trboveljski postaji, ki so mu nezaprinesljivi valovi Save pri kopanju utrgali mladega življenja in čegar pogreb se je vršil dne 16. t. m. v Delu pri Hrastniku, izreka tem potom najprisrčnejšo zahvalo vsem onim, ki so pripomogli k tako lepemu pogrebu. Posebno se zahvaljuje g. postajnačelniku Zupanu iz Trbovelj, ki je oskrbel ves pogreb, nadalje Sokolu, g. nadučitelju iz Hrastnika, ki je pripeljal dolgo vrsto mladih Sokolov in Sokolicev, da so izkazali zadnjo čast svojem bratu Sokolu Stankotu, gg. govornikom in vsem gg. železniškim uradnikom, ki so v tako mnogobrojnem številu prisostvovali pogrebu, kakor tudi onemu gospodu, ki je izvel pokopajno iz Save.

— Umrl je, kakor nam poročajo iz Kamnika, tamkajšnji posestnik in podpredsednik Kamniške meščanske korporacije gosp. Ivan Breznik, oče realčnega profesorja g. Josipa Breznika. Pokojniku, zvestemu našemu pristaši, bodi ohranjen ljub spomin, spoštovani rodbini prisrčno sožalje.

— Popravek. V včerajšnjem podlistku je v predzadnjem odstavku odpadla vrstica, kar kvari smisel. Stavek se mora pravilno glasiti: »Tako smo dijaki pač smeli uporabljati bogato licejsko knjižnico, toda brez navodil svojih profesorjev.« — Notica o stoletnici komponista je pa na več mestih vsled napakega predejanja korekturnih vrst skoroda nerazumljiva. Popraviti je, da je Runjanin vzel melodijo za »Lepo našo domovino« iz Donizettijeve opere »Luisa«.

— »Marburger Hütte« v slovenski posesti. V nedeljo, 17. t. m. je prešla »Marburger Hütte« v slovenske roke. Prevzela jo je v svojo oskrbo mariborska podružnica SPD. Nemci so še zadnji čas napeli vse sile in se na vse pretege trudili, da bi to znano koč ohranili zase. Končno so prišli z izgovorom, da koč preurede v »sanatorij«.

Najnovejša poročila.

NIKOLA PAŠIČ NA DUNAJU.

— Dunaj, 21. julija. »Südslawische Korrespondenz« poroča, da se bo ministrski predsednik Pašič na svojem potovanju v Karlove vane ustavil za par dni na Dunaju. V političnih krogih pripisujejo Pašičevu, mu bivanju na Dunaju veliko važnost.

IZROČITEV ZAPADNE OGRSKE AVSTRIJE.

— Dunaj, 21. julija. Ker se mora v smislu mirovne pogodbe izvršiti predaja zapadne Ogrske Avstriji 15 dni po uveljavitvi mirovne pogodbe, dobi Avstrija zapadno Ogrsko okoli 10. avgusta t. l.

IZ DEŽELE ANARHIJE.

— Firenze, 20. julija. V Sarzani je prišlo do krvavih spopadov. Fašisti so hoteli napraviti v Sarzano svoj maščevalni pohod, pa so bili ustavljeni in vnel se je boj med domačim prebivalstvom in fašisti. Dva avtomobila sta zgorela. V bojih je bilo več oseb težko ranjenih, mrtvih je sedem. V Livornu so napadli in do krvi pretepli dr. Chiericija, ki je član fašistovske organizacije. Oblasti se trudijo, da bi vzpostavile mir, pa to je nemogoče. Vrše se spopadi, napadi, razvijajo se boji, orožja in streliva je vse polno v vseh rokah. Odkar nastopajo ljudski ardit, še toliko bolj divjajo fašisti. — Pri Bologni je bilo več spopadov. Ena oseba mrtva, več ranjenih. — Komunisti so izdali manifest, ki poziva vse mlajše člane v stranki za vstop v svojo bojno organizacijo. Organizirajo nekako »črno vojsko«.

— Izziivaloši Nemci v Pilberku. Iz Maribora nam javljajo: Ko se je hotela partija jugoslovnskih železničarjev, ki vozi do Pilberka, okrepčati v neki tamošnji gostilni, so železničarje napadli navzoči Nemci - civilisti in jih prisilili z grožnjami, psovkami in pljuvanjem, da so morali zapustiti lokal. Nemci so potem pili na svojo zmago.

— Iz zaporov pobegnil. Iz zaporov okrajnega sodišča v Ložu je pobegnil Anton Hočevar, ki je v preiskavi zaradi večje tatvine.

— V Ljubljani prijet češkoslovaški poštni uradnik. V Ljubljani je bil pred dnevi aretiran češkoslovaški poštni uradnik asistent František Roth, ki je poveril 28.000 čK uradnega denarja. Po defraudaciji je najprej pobegnil na Dunaj, od tam do Arveža, od koder se je priplazil preko meje v Jugoslavijo. Bil je v Mariboru, Zagrebu in nazadnje je prišel v Ljubljano. Na policiji je poverbo priznal.

— Gospod Jazbec v Ljubljani. Da, pravcati, pravi jazbec. Danes ob 0-45 minut se je po Dunajski cesti od Slona do Figovca mirno sprehajal star, četvoronožec - jazbec. Ker ni bilo na cesti nobenega ponočnjaka, jo je jazbec vso pot možato brisal do Figovca, kjer pa je naletel na mlado družbo, ki je živahno politizirala. Jazbec se očividno ni zanimal za politiko, za to jo je pobrisal v Dalmatinsvo ulico ter izginil. Zanimivo bi bilo vedeti, kako je jazbec zabredel v Ljubljano. Škoda, da nočni politiki niso priredili lova na jazbeca.

— Tatvine pšenice. Poljske tatvine v ljubljanski okolici se vedno množijo. Z njive posestnika Ivana Kunaverja iz Kleč je nekdo odnesel šest kupov požete pšenice v vrednosti 1000 kron.

— Ubežni kaznjenci. Med delom pri lesni tvrdki Kobi na Dolenski cesti je pobegnil kaznjenc, muslimanski kmetovalec Mustafa Handžić, ki je bil obsojen na šest mesecev ječe zaradi tatvine pri ljubljanskem deželnem sodišču.

— Vojaški koncert se bo vršil danes, 21. t. m. od pol 9. do 11. na vrtu hotela »Union«.

Kultura.

— Založništvo pevskega društva »Ljubljanski Zvon« javlja, da je prva izdaja »Treh moških zborov« (Adamič: Ljubici, Rožanec; Mak žari in Prelovec: Rdeče rože) pošla ter bo v par dneh dotiskana druga naklada. Pevskim društvom priporočamo, da naroče tudi litografirane glasbove posamičnih zborov, ki so po nizki ceni na razpolago. — Poleg partitur »Pet veselih pesmi Emilia Adamiča« so na prodaj tudi posamični glasovi vseh petih pesmi. — Fantovsko, drugega »Vasovalca« poje že naša pridna pevka družba v Ameriki. — V jeseni založi »Ljubljanski Zvon« ženske dvospeve s spremljevanjem klavirja, katerih naša literatura zelo pogrša. Ustrezno bo z njimi solistinjam in ženskim zborom. — Naročate izdaje »Ljubljanskega Zvona« in podpirajte njegovo kulturno stremeljenje!

teleta 18—20 K. Cene prašičem so neizpremenjene. Obisk semnja srednji. Kupčija živahna. Vrhnjčani in Logatčani so pokupili mnogo živine. Eksport latenten.

— Razdelitev živine kot vojne odškodnine. Iz Beograda javljajo: Živina, ki pride v nekaj dneh iz držav, ki morajo plačati vojno odškodnino, se bo za našo državo razdeljevala v Skoplju, Nišu, Gornjem Milanovcu, Kosovski Mitrovici, Beogradu, Prištini, Negotinu, Čačku in Veleusu.

Sokolska loterija v Novem mestu.
Glavni dobiček 60.000 K.
Srečka 1 dinar.

Žrebanje nepreklicno 20. avgusta 1921.

Sokolstvo.

Gorenjska Sokolska župa priredi letos svoj župni zlet v nedeljo dne 24. t. m. v Kranju ob priliki 10letnice obstoja. Obenem slavi »Sokolstvo društvo« v Kranju svojo 25letnico. Na predvečer zleta se vrši v sokolski telovadnici v Kranju slavnostni občni zbor, v nedeljo jutraj tekma Gorenjskih sokolskih društev, dopoldne sprevid in nagovor Sokolstva, popoldne tik kolodvora javna telovadba ter nato veselica. Železniške zveze z Jesenic in Ljubljane jako ugodne zjutraj, opoldne ter zvečer. Društva, ki pošljejo k slavnostnemu občnemu zboru dne 23. t. m. svoje zastopnike, naj javijo to župnemu starištvu zanesljivo do 20. t. m., da se preskrbi zadostno število stanovanj.

— Telovadno društvo Sokol v Ljubljani se udeleži zleta bratskega sokolskega društva na Brezovici ter zleta bratske gorenjske sokolske župe v Kranju v nedeljo dne 24. julija t. l. Prijave udeležencev sprejema blagajnik br. Biber v petek dne 22. julija t. l. med 6. in 7. uro popoldne v odborovi sobi v Narodnem domu. Bratje in sestre, udeležite se zletov v čimvečjem številu! Kroj je obvezen za vse one, ki ga poseljujejo.

— Belokranjski Sokol priredi dne 24. t. m. zlet v Adlešiču ob Kolpi. Tam se vrši v starodavnem pobreskem gradu javna telovadba z ljudsko veselico. Kdor hoče videti še zadnji del Bele Krajine, naj pride ta dan k nam. Iz Črnomlja je dve dobri uri. Zveze vlakov ugodne. Vabimo vsa bratska društva in prijatelje naše lepe Bele Krajine v prijame Adlešiča.

— Mursko sokolsko okrožje priredi v nedeljo dne 24. julija svoj okrožni zlet v Gornji Radgoni (na Tratah pri Muri). Poleg običajnih točk je na sporedu tudi tekma članov v lahki atletiki. Pozivljamo vse Sokolstvu naklonjene občinstvo, da si ogleda delo Sokolstva na skrajnem severu in tako podpre posebno mladi društvi v murskem sokolskem okrožju. Iz Ljutomera vozi ob 13-30 poseben vlak. — Zdravo!

Društvene vesti.

— Pevci »Merkurja«! Na veselici povodom ljubljanskega veselja nastopimo s štirimi pesmimi. Dolžnost vsakega pevca našega stanu je, da ob tej priliki pomore našemu zboru do častnega nastopa. Prihodnja pevška vaja bo v četrtek zvečer ob 8. v društvenih prostorih Gradišče 1/I. Pridite brez izjeme vsi. — Pevski odsek »Merkurja«.

Turistika in sport.

— Češka koč (1600 m) pod Grinovecem je otvorna in oskrbovana. Turistom odločno odsvetujemo v Češko koč čez Zrelo, ker je ta pot letos zopet razdrta in nevarna. Ko bo pot, ki se je ravno v zadnjem času močno popravila, popravljena, priobčimo to v časopisih.

— Kolesarji novinci, ki žele tekovati pri kolesarski dirki Ljubljana-Novomestu, naj se prijavijo na Fr. Ogrin, Gosposvetska cesta 14. Zadnji termin za prijave je do petka.

Raznoferosti.

* Posledica stanovanjske miserije. V Zagrebu se je prigodilo to dni, da se je neki 30letni človek oženil s siromašno gospodično, staro 75 let. Par ur po poroki je starika umrla. Tridesetleten človek je bil brez stanovanja. Ko je iskal stanovanje, spoznal se je s staro gospodično, ki ni posedovala ničesar drugega kakor svoje malo stanovanje ter je zelo revno živorarila. Prišel je večkrat k njej ter jo prosil, da ga vzame v stanovanje, a ona mu je vedno odgovarjala, da nima prostora zanj. Nekoga dne je opazil, da se starika bliža zadnja ura in on je »zaprosil za njeno roko«. Starika je ponudbo sprejela. V 14 dneh sta bila mož in žena. Tri ure po poroki je umrla. A vdovec je podočeval — njeno stanovanje.

Poizvedbe.

— V nedeljo zvečer v osebnem vlakcu Ljubljana - Maribor je eni dami ena taška bila pomotoma vzeta. Ta taška se naj takoj pošlje na naslov: Bežigrad, Celje. Dotična oseba, katere se dobro pozna, naj jo takoj pošlje nazaj, v drugem slučaju se bodo sodnijsko postopalo.

Glavni urednik:

Rasto Pustoslavšek.

Odgovorni urednik:

Ivan Podraž.

Gospodarske vesti.

Borze.

—d Zagreb, 20. julija. Devize. Dunaj 19.55—19.60, Berlin 209.50—210.50, Budimpešta 51—51.50, Bukarešta 225, Italija 721—723, London 575—576, Novi Jork (kabel) 159.50—161, Novi Jork (ček) 0—160, Pariz 1242.50—1245, Praga 206.75—207.50, Svica 2622.50—2630, Valute. Dolarji 157—158.25, avstrijske krone 20—20.75, carski rublji 27—28.50, angleški funti 0—565, napoleondori 520.20—525, nemške marke 213—215, švicarski franki 2625—0, souvereigni 0—230, italijanske lire 0—715.

—d Curih, 20. julija. Devize. Berlin 7.95, Holandija 192.50, Novi Jork 607, London 21.86, Pariz 47.25, Milan 27.45, Bruselj 46, Kodanji 91.75, Stockholm 127.50, Kristijanija 78.80, Madrid 78.15, Buenos Aires 175, Praga 7.90, Budimpe 1.90, Zagreb 3.90, Bukarešta 8.375, Varšava 0.32, Dunaj 0.80, avstrijske žig. krone 0.81.

—g Svobodna trgovina z devizami in valutami. Iz Beograda 20. t. m. javljajo: Finančno ministrstvo je sklenilo vzpostaviti svobodno trgovino z devizami in valutami. V istem smislu je dala finančnemu ministarstvu resolucij

ja zveze denarnih zavodov v Beogradu. Tudi finančni svet se je izjavil za prosto trgovino z devizami in valutami. Sedaj se bo uknila naredba, s katero je bila prosta trgovina z devizami prepovedana. Prepovedan bo ostal samo izvoz srebra in zlata in bankovcev Narodne banke, če vsota preseže vsoto 2000 dinarjev. Tej naredbi bo sledila končno veljavna likvidacija devizne centrale.

—g Naš obmejni promet. Maribor, 21. julija. Nasproti različnim vestem, da je naša vlada zaradi ukinitja tranzitnega prometa Maribor - Ljutomer segla po različnih represalijah, ugotavljamo, da je edino most pri Gornji Radgoni zaprt. Promet na Koroško, zlasti v Celovec, je popolnoma neoviran, izostali so samo trije kurzni vlaki Gradec - Celovec. Drugega potniki z drugimi vlaki nemoteno potujejo, seveda morajo imeti seboj potrebne listine.

—g Mesečni živinjski semenj v Ljubljani. Na včerajšnji mesečni živinjski semenj je bilo prignanih 236 konj, 30 volov, 60 krav, 16 telet in 135 prašičev za rejo. Cene: konji od 4000 do 15.000 K, voli boljši 18—21 K 1 kg žive teže, slabši 16—18 K, krave 10—15 K.

Planinske razglednice

priloga
M. Tičar, Ljubljana.

Proda se dobro ohranjeno moško kolo
prosti tek. Naslov isve v upravnistvu Slov. Naroda. 5015

Sprejemem prodajalko,
ki je večja dobro manufakture in mešane stroke in ki je službovala že v večji trgovini. Ponudbe z zahtevo plače poleg vse oskrbn na Ivan Vizovšek, Zalec. 4908

Posestvo naproday.
V prijetnem kraju v Belokrajini, obstoječe iz hiše, gospodarskega poslopija 2 ha 53 a njiv, 3 ha 64 a lepega gozda. Natančna pojasnila daje Matija Stipančič, posestnik, Gradec Belokrajina.

Trgovski pomočnik
špecerijske stroke, večš slovenskega in nemškega jezika, išče službe v Ljubljani ali okolici. Dopolni pod »Zvest in marljiv 4961« na upravo Slov. Naroda. 4961

Najboljše okrepčujoče in dietetično sredstvo za odrasle in otroke je železnato vino lekarnarja G. Flocollaja v Ljubljani. 69

1 ali 2 čevljarska pomočnika
se takoj sprejmeta za mešano delo; če potrebno, hrana v hiši. Židovska steza št. 6. 4991

Lovski pes
(prepelčar) dresiran in 4 mesečni mladiček na prodaj. Poizve se: Ljubljana, Gradišče 4, dr. Luckmann. 4957

Otroški voziček
dobro ohranjen, se kupi. Ponudbe pod »F. S. 91/4983 na upravnistvo Slovenskega Naroda. 4983

Sprejememo takoj spretno korespondentinjno
ki je večša slovenske in nemške steno grafije ter strojepisja. Plača po dogovoru. Ponudbe na Zvezo slovenskih trgovcev v Celju. 4949

Proda se
400 m³ hlodov smrekovih in jelovih. Ponudbe z navedbo cene pod »Smrekovi hlodi št. 5002« na upravo Slov. Naroda. 5002

Spreten mlad trgovski pomočnik
mešane stroke z dežele se sprejme takoj pri Janko Klunnu, trgovcu v Slovenjgradcu. 5032

Iščem mesta kot prva pomoč litografa.
Naslov pove upravnistvo Slovenskega Naroda. 5017

Češka inteligentna gospodična išče mesta pri boljši rodbini k otrokom jezika, italijanskega za govorne potrebe, dober teh. risar, išče primere službe. Ponudbe pod »Kranjsko 30/5004« na upravo Slov. Naroda. 5004

Uradnik,
tehnično in trgovsko izobražen, popolnoma večš slovenskega in nemškega jezika, italijanskega za govorne potrebe, dober teh. risar, išče primere službe. Ponudbe pod »Kranjsko 30/5004« na upravo Slov. Naroda. 5004

Klavirje,
godala, loke, pihala in potrebščine. Strune na drobno in debelo. Specijalitete: Reliance, Black Ends, Elite itd. Popravila iz prve roke, strokovno in cen. A. Mušič, Ljubljana, Šelenburgeva ul. 6.

Novo pohištvo
na prodaj: jedilna, spalna soba in kuhinja, vsled odpokovanja. Naslov pove upravnistvu Slovenskega Naroda.

Strojevi
kompl. kinouredjaj sa 6 HP parnim strojem, jedna kompl. preša za ulje sa 4 HP stajajim parnim motorom u dobrom stanju prodaje se jeftino radi smrti i to ujedno ili pojednice: Adolf Teichner, Zupanja. 4995

Gospodična
večša slovenske in nemške, ki zna knjigovodstvo, strojepis in stenografijo, se išče za takojšnji nastop. Tavcar, Maribor, Kopališka ul. 11. 5008

Kontoristinja
večša brezhibna, ga slovenskega in nemškega pravopisa, strojepis in kontorskih del, se sprejme. Vstop takoj. Ponudbe z zahtevkom plače pod »Kontoristinja 5014« na upravnistvo Slovenskega Naroda. 5014

družabnik
s primerno gotovino. Ponudbe pod »Bodočnost 100/4902« na upravo Slov. Naroda. 4902

Sprejme se knjigovodkinja
event. tudi absolventinja trgovske šole, ki je zmožna vseh pisarniških del. — Plača po dogovoru. Naslov pove upravnistvu Slovenskega Naroda. 4980

Išče se mesečna soba
s posebnim vvhodom eventualno z oskrbo, ali pa manjše stanovanje z opravo ali brez oprave proti zelo dobri najemnini. Ponudbe na poštni predal št. 53. 4805

Kontoristinja
(z dežele) s trgovsko šolo, zmožna vseh pisarniških del, večš slov., nem. in italijanskega jezika, išče primere službe v Ljubljani. Najraje pri kakem večjem podjetju. — Pismene ponudbe pod »Vesta št. 5030« na upravo Slovenskega Naroda. 5030

Trgovina na prodaj.
Proda se lepa dobra dočla trgovina z meš. blagom in lepem trgu na Spodnjem Stajerskem. Oddaljena je 10 min. od kolodvora, poleg farnе cerkve. Pri hiši se nahaja lep sadni vrt. Proda se z vsem inventarjem. Cena K. 200.000.— Kupec prevzame lahko takoj. Vprašati na uprav. Slov. Naroda pod »Trgovina na prodaj/5033«. 5033

Absolvent
slov. dež. kmetijske šole v Gorici, z večletno prakso in dobrimi spričevali, zmožen vsakega kmetijskega dela, išče službo upravitelja, Prevzame tudi vrtuvarstvo. Nastopi lahko službo takoj ali pozneje. Ponudbe pod »Ekonóm/5036« na upravo Slov. Naroda. 5036

Oskrbnik (ca)
Za večjo planinsko kočjo na Pohorju, katera je celo leto odprta, z letno nad 3000 gosti, se išče zanesljiv oskrbnik(ca) pogoj dobra kuharica. Pri koči je nad 6 orolov zemlje, ter se da rediti 3 — 4 krave in prešice. Primerna kavčija potrebna. Nastop takoj. Osebnost se predstavi pri načelniku Mariborske podružnice S. P. D. Dr. Brancetu, finančno ravnanje. 4950

KISIK
(Oxygen)
za autogeno varjenje dobavlja
DANICA d.d. za kemičke proizvode v Koprivnici.
4846

Vabilo
na
občni zbor
posojilnice v Cerknici
r. z. z. n. z.
ki se bo vršil v nedeljo, dne 31. julija 1921 ob 3. popoldne v prostorih posojilnice v Cerknici.

DNEVNI RED:
1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo rač. pregledovalca za leto 1920.
3. Potrjenje računa za leto 1920 in razdelitev čistega dobička.
4. Izvolitev načelstva, odbora, računskega pregledovalca in namestnika.
5. Poročilo o izvršeni reviziji.
6. Sucičajnost.

Načelstvo.

Trgovina z ročnimi deli
Toni Jager-Cerne & Ko.,
Ljubljana, Židovska 5, ostane radi dopustov
zaprta
od 25. do 31. julija 1921.

Lepo mesečno sobo
s posebnim vvhodom po možnosti v centru mesta, meblirano ali nemeblirano, za takoj ali 1. september išče mlad podjetnik Ljubljancin. Plačilo postranska stvar. Ponudbe pod »Trajno/4986« na uprav. Slovenskega Naroda. 4986

Fotografski pomočnik
prvovrsten retušer in operater, zmožen tudi vseh drugih fotografskih del, išče mesta v boljšem ateljeju s 1. ali 15. avg. Cenjene ponudbe pod »Retušer/5021« na uprav. Slov. Naroda. 5021

Zahvala.
Dne 7. t. m. nam je vpeljal požar gospodarsko poslopije. Da smo bili obvarovani še večje nesreče in da se je ogenj tako v kratkem času lokaliziral, se na tem mestu najprejše zahvaljujemo tukajšnji požarni bramb. orožništvu in vsem našim prijateljem, ki so z nadčloveške požrtvovalnostjo pomagali gasiti. Se enkrat vsem naša najprejše zahvala in Bog Vam plačaji!
Rodbina Košmelj-Merova.

Klic k sreči, redka prilika!
V sredini mesta Ljubljane se prodaja 3 nadstropna hiša v najboljšem stanju, s 45 kni, sobe so s parketi vlozene, angleški kloseti, elektr. razsvetljava, v hiši se nahaja izvrstna dobro dočla stara krčma, katero kupec iz 1. avgustom t. l. skupaj s stanovanjem lahko takoj zasede. Krčma in stanovanje obstoji iz 4 velikih sob in ene velike kuhinje; Istotam se nahajata 2 vinski kleti. Skupna cena K 900.000. — Dalje: se prodaja hiša z dobro vpeljano staroznano kovačijo v mestu Ljubljani z dvema ognjenima, z vsem orodjem, stroji i. t. d. in velikim vrtom. Skupna cena K 320.000. — Dalje: se prodaja enonadstropna vila s sadnim vrtom v sredini mesta Ljubljane, cena K 600.000. — Natančna pojasnila daje Ignacij Kozjek Selo 28, p. Moste pri Ljubljani. 5003

Večja spedijska družba potrebuje akviziterja za Jugoslavijo.
Brezpogojno potrebno je znanje slovenskega, srbohrvaškega in nemškega jezika. Plača in ostali pogoji po dogovoru. Ponudbe pod »Akviziter 5018« na upravnistvo Slov. Naroda. 5018

Zobotehnik

se išče za Ljubljano, dovršen v delu na zlato in kavčuk. Ponudbe z osebnimi podatki in plačilnimi zahtevki pod »Zobotehnik 5023« na upravnistvo Slovenskega Naroda. 5023

Odlično kovaško oglje

iz premogokopa „Rtanj“ na vagone se dobiva pri Braća Münch, Beograd, Kneza Lazara 1.

Kupci, pozor!

Na prodaj je p. d. Kovačev posestvo blizu Črne v Mežiški dolini, obstoječe iz gostilne, kavačnice, polja in lepega gozda v skupnem obsegu 19 ha, 73 a, 45 m² ali pa samo del tega posestva s površino 4 ha, 95 a 55 m². Poslopija so zidana ter leže ob glavni cesti iz Črne na Stajersko. Rediti se more pet glav živine. Cena celega posestva približno 200.000 dinarjev, samo dela približno 100.000.— dinarjev. Ker je posestvo pod agrarno reformo, naj se zgla-se samo oni kupci, ki že nimajo posestva ali katerih posestvo je majhno. Kupci, ki žele natančnejše informacije, naj se obrnejo na notarsko pisarno v Prevaljah. 4999

Pozor! Reklamna ponuda!
Vrijedi samo 20 dana!

Radi napuštanja moje zalihe satova šaljem ja unutar 20 dana svakom priposatelju ovog iz novine izrezanog oglasa jedan krasni remontoir-sat (za gospodu) valjana udešen 30 sati idući uz 8 gojišnje pismenu jamčevinu uz reklamnu cijenu od 40 mjesto 85 dinara franko uz napredno priposlanje dotičnog iznosa po preporučenom listu. Dastava sata obavlja se odmah preporučeno. Pouzette obavljaja se jedino uz kapara od 10 Dinara. **Skladište satova Gjuro Pollak, Zagreb, Thaldičeva 27.** 4953

RAVNATELJA
išče lesna industrijska družba „SAVA“ v Ljubljani. Zahteva se strokovna in komercijalna izobrazba v lesni stroki in znanje italijanskega jezika. Ponudbe z navedbo dosedanje prakse in zahtevkov do 5. avgusta na **Aloma Company d. z o. z.**, Ljubljana, Kongresni trg štev. 3.

Brez posebnega obvestila.

Ivan Breznik
posesnik in podnačelnik Meštanske korporacije y Kamniku
po dolgi mučni bolezn i v 73. letu svoje starosti. Pogreb se bo vršil v petek 22. julija ob pol 4. popoldne iz hiše žalosti na Kamniško pokopališče na Zalah.
V Kamniku, dne 20. julija 1921.
Josip Breznik, realni profesor, sin. — Nuša Breznik, roj. Petek, sinha. — Jelka, Igor, Marko, vnuki.

Zahvala.
Ob priliki bolezn i, smrti in pogreba mojega soproga
polkovnika
Kolobova
mi je bilo izraženo toliko sočutja, da mi je dolžnost, izreči vsem damam in gospodom za vse dokaze bratske ljubezni iz dna srca svojo najiskrenejšo zahvalo.
LJUBLJANA, 20. julija 1921.
Anastazija Kolobova.

Brez posebnega obvestila.

Nada Bogady
dijakinja II. liceja
nenadoma po kratki in mučni bolezn i v nežni starosti 13 let mirno in bogu vdano v Gospodu za večno zatisnila svoje oči.
Truplo predrage pokojnice se je iz Krapinskih Toplic, kjer se je mudila na počitnicah, prepeljalo v Zagreb, kjer se v četrtek 21. t. m. popoldne položi v rodbinsko rakev v Zagrebu.
Maše za dušnice se bodo brale v različnih cerkvah.
Ljubljana, Krapinske Toplice, dne 20. julija 1921.
Milan Bogady
ravnatelj Slovenske eskomptne banke, v Ljubljani.
Ivo
brat.
Vera
sestrica.
Ida Bogady
mati.

Brez posebnega obvestila.

Boleslav Bloudek
višji stavbeni svetnik
po dolgi, mučni bolezn i dne 19. t. m. preminul. Pogreb se vrši 21. t. m. iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.
Kranj, 20. julija 1921.
Ctibor
sin.